

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО: СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ

**І. В. Запатріна,
д.е.н., проф.**

Переваги залучення приватного бізнесу до підвищення енергоефективності будівель бюджетної сфери

Фактори	Залучення бюджетних/кредитних коштів	Приватний бізнес
Головна мета	Своєчасне здійснення заходів з термомодернізації будівлі	Зменшити витрати на енергоспоживання у визначений термін за рахунок комплексного підходу до оптимізації енергоспоживання
Значення ощадності для виконавця проекту	Другорядне	Головна мета діяльності
Інвестиційний ризик	З боку Замовника	З боку Виконавця

Типи енергосервісних контрактів, що реалізуються за участю приватного бізнесу:

- 1) Контракти, у яких компанії ЕСКО пропонує фінансування та забезпечує гарантії збереження енергії, тобто несе одночасно ризик фінансування та ризик збереження енергії
- 2) Контракти, відповідно до яких ЕСКО бере на себе ризик збереження енергії, а споживач несе відповідальність за фінансування
- 3) «First out contracts», в яких передбачено, що вся вартість збереженої енергії використовується для оплати інтересу та амортизації боргів компанії ЕСКО до їх повного відшкодування
- 4) «Chauffage contract», відповідно до яких компанія ЕСКО отримує плату за здійснення енергосервісних послуг в межах отриманої нею економії за оплату енергії та комунальних послуг; при цьому власник будівлі протягом терміну дії контракту перераховує компанії ЕСКО визначену договором суму (дисконтовану на певний % вартість оплати енергії)

Особливості структування проектів ДПП з підвищення енергоефективності будівель бюджетної сфери відповідно до міжнародного досвіду

- ✓ Основна увага інвестицій у енергоефективність спрямована на зменшення споживання енергії у фізичних показниках; у багатьох випадках такі інвестиції передбачають використання відновлювальних джерел енергії
- ✓ Надаються послуги із збереження енергії; ризики досягнення економії передаються приватному сектору через відповідні фінансові механізми, які гарантують рівень енергозбереження
- ✓ Там, де це можливо **енергоефективність має бути елементом системного рішення надання послуг** з утримання будівлі/групи будівель, які не лише зменшують вартість енергії, але й досягають економії від утримання та управління будівлею, зокрема прибирання та іншого обслуговування

Guidance on Energy Efficiency in Public Buildings –
European PPP Expertise Center

Комплексна програма термомодернізації будівель бюджетної сфери у м. Карчев (Польща) - 1

Карчев — місто в центральній-східній Польщі, на річці Вісла

Площа міста - 28,11 км², населення - 10 400 осіб

Комплексна програма термомодернізації будівель бюджетної сфери у м. Карчев (Польща) - 2

Інституційний механізм підготовки проекту:

лютий – листопад 2011 р. - створення Групи з питань реалізації інвестиційного проекту за формулою ДПП у міській адміністрації м. Карчев та навчання її членів

листопад 2011 р. - перевірка щодо готовності до підготовки і реалізації проектів на засадах ДПП

листопад 2011 р. - лютий 2012 р. - попередня підготовка до реалізації проекту

лютий – грудень 2012 р. - процедура вибору приватного партнера. Процедура розпочалася із оголошення про набір заявок від суб'єктів, котрі були зацікавлені в укладенні договору за формулою ДПП. У результаті цього заходу надійшли дві заявки від зацікавлених підприємств, один з заявників – компанії Siemens – стала переможцем конкурсу

2 січня 2013 р. – підписання договору між бургомістром Карчева та фірмою “**Siemens**”

Комплексна програма термомодернізації будівель бюджетної сфери у м. Карчев (Польща) – 3

Умови договору про ДПП:

- термомодернізація та реновації 10 будівель громадської сфери (шкіл, дитячих садочків та лікарняного закладу), а також їх утримання (збереження, проведення поточних ремонтів, усунення несправностей, заміна пошкоджених/використаних елементів)
- період - 15 років, в тому числі 1 рік для будівництва / реконструкції об'єктів та 14 років для їх утримання.
- сума договору - 11.518.756,67 злотих (орієнтовно 2,7 млн долл США)
- завдання - зменшити споживання теплової енергії на 56,0% та потужність освітлення - на 20,9%, а також покращити функціональність та естетику будівель із застосуванням екологічних та дружніх для навколишнього середовища рішень. При цьому зафіксовано температурні режими, які має бути забезпечено у різних приміщеннях,
- щорічна плата (компенсація) на користь приватного партнера з бюджету населеного пункту протягом всього терміну його дії.

Співфінансування з коштів Національного фонду охорони навколишнього середовища і водного господарства у рамках Системи зелених інвестицій у обсязі 1.323.621,00 злотих (11.5% від суми необхідних інвестицій).

Комплексна програма термомодернізації будівель бюджетної сфери у м. Карчев (Польща) – 4

Договором було передбачено та виконано у всіх будівлях наступні роботи:

- ✓ утеплення зовнішніх стін, відновлення фасадів, заміна водостоків та громовідводів,
- ✓ заміна віконної та дверної столярки,
- ✓ модернізація системи опалення в окремих об'єктах – заміна котлів та монтаж термостатичних клапанів,
- ✓ ремонт/заміна системи центрального опалення,
- ✓ застосування системи опалення окремих приміщень в об'єктах,
- ✓ запровадження системи моніторингу споживання енергії,
- ✓ заміна точок світла на енергозберігаючі,
- ✓ здійснення благоустрою території навколо об'єктів.

Проект реновації з комплексною термомодернізацією загальноосвітнього шкільного закладу у районі Сілезія (Польща)

Договір укладено 4 березня 2010 р. на майже 20 років

Загальна вартість проекту - 9,0 млн. злотих

Приватним партнером, фірмою “**Siemens**” профінансовано 100% вартості усіх робіт

Завдання:

зменшити споживання теплової енергії на 54,0% та потужність освітлення на 39,8% при зафіксованих температурних режимах різних приміщень

Результати:

- ✓ Інвестиційна частина цього договору була закінчена раніше обумовленого договором строку.
- ✓ За результатами виконання цього договору протягом трьох років після його укладення приватний партнер досяг більш значної економії, ніж було передбачено договором. **За результатами 1го року - економія споживання теплової енергії склала - 55,2%, 2го – 56,9%, 3го – 58,0%.**

Можливості застосування механізму ДПП для реалізації проектів в Україні

Правовий режим регулювання ДПП в Україні:

- ✓ Закон України «Про державно-приватне партнерство» від 01.07.2010 № 2404-VI
- ✓ Постанова Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2011 р. № 384 «Деякі питання організації здійснення державно-приватного партнерства»
- ✓ Постанова Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2017 р. № 298 «Про затвердження Порядку заміни приватного партнера за договором, укладеним у рамках державно-приватного партнерства»

Дякуємо за увагу!